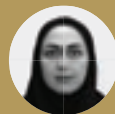

تورستم تهمتنی

درباره المان وطن که به همت شهرداری مشهد مقدس در بوستان وکیل آباد نصب شده و استقبال مردم را به دنبال داشته است

گزارش روز

پروانه قهرمانی

در بوستان وکیل آباد، همان جایی که شهر مشهد از گوشه ای آغاز می شود، کنار آن پیچ آسفالتی که خودرها از طبقه به سمت وکیل آباد می پیچند، یادمانی ایستاده است بر پایه ای فلزی به بلندی ۱٫۵ متر؛ یادمانی که ابعادش ۱۴ در ۱۸ متر است؛ المان «وطن»؛ المانی که به همت شهرداری مشهد با تمرکز بر نقشه طراحی شده است و کنار آن پرچم سه رنگ میهن به طول ۱۸ متر در یاد می رقصد. جلوی نقشه ایران، رستم دستان، پهلوان اسطوره ای شاهنامه، ایستاده وبا گری در دست، مدافع وطن است و یادآور رشادت دلیر مردان این آب و خاک در حفاظت از مام میهن. بر پایه فلزی، شعری از فردوسی نامدار حک شده است: «اگر سربه سر تن به کشتن دهیم/ از آن به که کشور به دشمن دهیم، نخستین روزهای فروردین، در میانه همان روزهایی که آتش از آسمان کشور می بارید و دشمن آمریکایی صهیونی بار دیگر به خاک وطن تجاوز کرد، المان وطن در مراسمی با حضور پر شمار زائران و مجاوران مشهدی رونمای شد و پس از آن روز هم، این المان نصب شده در پارکینگ بزرگ و قدیمی وکیل آباد، سوزهای شدیدی را بر عکس های یادگاری مردم المانی که برایشان، نشان از وطن دارد و ایستادن. در این گزارش، نگاهی به مختصات و ویژگی های المان وطن انداخته ایم و نظر چند نفر از مردم مشهد را درباره آن جویا شده ایم.

تولد ایده پس از جنگ دوازده روزه

ایده طراحی المان وطن از خرداد ۱۴۰۴ زاده شد؛ همان روزهایی که رژیم کودک کش صهیونیستی به خاک وطن تجاوز و جنگ دوازده روزه را به کشور تحمیل کرد. آن زمان که فراخوان جشنواره هنرهای شهری مشهد منتشر شد، حوریه معزز، هنرمند مشهدی که ۱۶ سال سابقه فعالیت هنری دارد، ایده اش را عرضه کرد. طرح ذهنی معزز با استقبال داوران جشنواره هم روبه رو شد و در نهایت کار به مرحله اجرا رسید تا این المان در نوروز ۱۴۰۵ در شهر اکران شود؛ اکران المان البته مصادف شد با جنگ رمضان و روزهایی که دشمن آمریکایی صهیونی جنایت را به او خود رسانده و قاتل شما بسیاری از کودکان و هموطنان بی گناهان شده است. معزز ایده اش را در سه پلان اجرا کرده

است. پلان اول، رستم است که از دل شاهنامه حکیم توس، ابوالقاسم فردوسی، بیرون آمده است تا نماد سربازان وطن باشد؛ همان ها که جان خود را فدا کردند اما اجازه دست درازی دشمن به ذره ای از خاک وطن رانده اند. پشت سر رستم، نقشه ایران در قالب پلان دوم، به شکل قابی تو خالی طراحی شده و اطراف آن با نقوش الهام گرفته از کاشی کاری های حرم مطهر رضوی مزین شده است تا به گفته خود معزز، این مفهوم را تداعی کند که سرتاسر ایران، استان مقدس حضرت رضا (ع) است و همه ایرانیان در پناه شمس الشومس هستند. پشت نقشه هم پرچم سه رنگ ایران به نشانه اقتدار ملی به اهتزاز درآمده است تا با اجرای این پلان آخر، کار به اتمام برسد و پازل بزرگ ترین المان جشنواره هنرهای شهری مشهد در ۱۸ سال گذشته تکمیل شود.

از رستم ورخش تا «وطن»

فردین اسفندیاری، هنرمند مجسمه ساز، هم که ساخت مجسمه رستم ورخش بولوار شاهنامه را در کارنامه دارد، ساخت فیگور «متری رستم را برعهده داشته و در طول یک ماه، با همراهی تیم پانزده نفره خود، بزرگ ترین فیگور پهلوان شاهنامه را ساخته است. رستم در این المان، با ابروهایی درهم کشیده، سربه دست ایستاده است؛ اوگز گاوسر معروف خود را به دست دارد؛ کلاه خودش هم همان کلاه خود دیوسر معروف و نماد

جمعیه آرژنگ دیو است که بعد از خان ششم آن را به عنوان کلاه خود استفاده کرد. اسفندیاری، ساخت ۱۸ المان را برای نوروز امسال در دست داشته و به گفته خودش بنا داشته زودتر این کارهای نیمه تمام را به سرانجام برساند و کمی به خودش استراحت بدهد اما وقتی بیست و پنجمین روز از بهمن به او پیشنهاد می شود ساخت فیگور رستم را هم بپذیرد، نه نمی آورد؛ چون اینجا پای وطن در میان بوده است، بنابراین او مشتاقانه کار را می پذیرد و به سرانجام می رساند.

استفاده هوشمندانه از غیرت ایرانی

رضا کریمی، دانش آموخته معماری است که با نگاهی تاحدودی کارشناسانه به جزئیات المان می گوید: به نظر از نظر طراحی، کار موفقی است. استفاده از رستم به عنوان نماد غیرت ایرانی، هوشمندانه است. اما آنچه برای من جذاب تر است، نقشه

تو خالی با کاشی کاری های حرم رضوی پشت سر رستم است؛ به نظرم این لایه های معنایی، المان را از یک اثر صرفاً زیباشناختی فراتر می برد. او می افزاید: امیدوارم این سبک از هنر شهری که ریشه در هویت ما دارد، در نقاط دیگر شهر هم تکرار شود. چنین نمادهایی به مردم، حس تعلق و غرور می دهد.

دفاع مقدس از میهن

از روزی که المان وطن در پارکینگ بوستان وکیل آباد رونمایی شده است، مشهدی های زیادی برای تماشای آن به این بوستان قدیمی شهر رفته اند. مریم رضوی، معلم بازنشسته، یکی از همین شهروندان است که بعد از رونمایی المان، همراه با جمعی از دوستانش برای بازدید آن سری به وکیل آباد زده است. او می گوید: اولین چیزی که چشمم را گرفت، تلفیق شاهنامه و نقشه ایران با طرح کاشی کاری های حرم بود. با خنده و به قول خودش کمی حس شرمندگی ادامه می دهد: راستش را بخواهید، آن طرح های دور نقشه به چشمم خیلی آشنا می آمد اما خیلی دقیق یادم نبود که مربوط به کاشی کاری های حرم است. این را هم بگذارید پای حافظه من که دیگر خیلی یاری ام نمی کند. بعدا که درباره اش در خبرها خواندم، بیشتر به مفهوم آن پی بردم. رستم در کنار نقشه ایران که با نقوش حرم امام رضا (ع) تزئین شده، یعنی دفاع از میهن برای ما جنبه ای مقدس دارد. او به شعر فردوسی که بر پایه فلزی حک شده است، اشاره می کند و ادامه می دهد: این بیت را قبلا بارها و بارها خوانده بودم، اما اینجا کنار پرچم و نقشه ایران، معنایش را عمیق تر حس می کنم. انگار که از همه ما تعهد می خواهد.

تلفیق وطن پرستی و باورهای مذهبی

عباس اسماعیل زاده، دیگر شهروند مشهدی است که عکس های المان را پس از رونمایی در فضای مجازی دیده و پس از آن، به همراه خانواده اش به بوستان وکیل آباد آمده است تا هم از هوای بهاری این روزهای بوستان قدیمی مشهد حظ ببرند و هم به تماشای المان وطن بنشینند. «خیلی جذاب و دیدنی»، توصیف او از این المان است و آن را نشان دهنده قدرت و عظمت ایران می داند. می گوید: من آدم مذهبی و وطن دوستی هستم و از هر دو بعد، با این المان، ارتباط برقرار می کنم. رستم، حس دفاع از میهن را منتقل می کند و نقش و نگارهای اسلامی دور مرز کشور، اعتقادات مذهبی ام را تحت تأثیر قرار می دهد. این المان، شالوده وطن پرستی و باورهای مذهبی مردم است. ما حاضری در راه وطن، جان بدیم و بدون ترس از هیچ موذی، تا آخرین نفس می ایستیم.

به یاد رستم های کشور

فریبا نجف زاده، دیگر شهروندی است که همراه با همسر و دخترش، پای المان ایستاده است تا عکس یادگاری بگیرد. می گوید: از طریق فضای مجازی از وجود چنین المانی مطلع شده بودیم اما نمی دانستیم کجاست و الان که از اینجا رد می شدیم، چشم مان به آن خورد و آن قدر برایمان جذاب بود که به درخواست فرزندم، تغییر مسیر دادیم و امیدم از نزدیک آن را ببینیم. او به گپ و گفت خودش

همه؛ زیر یک پرچم

سودابه احمدی، مادری است که دختر خردسالش را در آغوش گرفته است و سعی می کند در فاصله ای که با المان وطن دارد، عکس یادگاری اش را طوری بگیرد که همه اجزای المان در آن دیده شود. با همان لیخندی که موقع عکس گرفتن بر لب دارد، می گوید: برایم مهم است

دلگرم به رستم ها

حلمای نیاز دانش آموز کلاس هشتمی است که همراه خانواده اش در حاشیه بازدید از بوستان وکیل آباد، راهشان را به سمت المان وطن چرخانده اند تا آنچه پیش از این در عکس ها دیده بودند، این بار نه از قاب دوربین دیگران،

ایستادگی یعنی فرهنگ ایرانی

محمد جواد احمدی، اهل تهران است و تا قبل از تعطیلات نوروز در پایتخت بوده و بمباران مناطق مسکونی و اوج جنایت های رژیم کودک کش صهیونیستی را به چشم دیده است. او که چند روز ابتدای نوروز را میهمان مشهد و در حرم امن امام رضا (ع) بوده، در همان روزهای نخستین پس از رونمایی، سری به بوستان وکیل آباد زده و المان وطن را دیده است. آقای احمدی می گوید: راستش

یادآور روزهای دفاع مقدس

همچنین علی اصغر رحیمی، مرد سالخورده اهل اصفهان که در دوران دفاع مقدس برای دفاع از وطن، راهی جبهه های جنوب شده

تقویت حس وطن دوستی

حسین یعقوبی نیز شهروندی است که معمولاً برای ورزش شبانه به بوستان وکیل آباد می آید و معتقد است که تماشای این المان به او حس قدرت می دهد. او طراحی المان را «جالب و مبتکرانه» توصیف می کند و می گوید: به نظرم حتی در شهرهای دیگر هم باید مشابه این

و دخترش درباره المان اشاره می کند و می گوید: پیش از اینکه شما بیایید، داشتم به دخترم می گفتم رستم در این المان باگری که در دست دارد، حس دفاع از کشور را منتقل می کند و نشان می دهد هنوز رستم هایی هستند که از وطن دفاع کنند. به نظرم این المان باتوجه به حس و حال این روزهای کشور، به خوبی با مردم ارتباط برقرار می کند. اواز حضور شبانه مردم در خیابان ها هم می گوید و معتقد است که این اجتماعات شبانه به مدافعان و حافظان این سرزمین، نیرو و انگیزه مضاعف می دهد و خاطرشان را از تابست سنگر خیابان راحت می کند.

که دخترم با این فرهنگ بزرگ شود. می خواهم بداند که رستم فقط یک شخصیت افسانه ای نیست، بلکه نماد ایستادگی است. وقتی او را اینجا می بینم که با گرز از نقشه ایران محافظت می کند، یاد رستم هایی می افتم که در این جنگ در حال دفاع از کشور هستند و دلم آرام می گیرد. او درباره پرچم هجده متری کنار نقشه ایران هم که در باد می رقصد، می گوید: به نظرم پیام پرچم ایران در این المان این است که ما با هم، زیر یک پرچم ایستاده ایم.

بلکه با چشم خودشان تماشا کنند. خیلی ساده حرف می زند و با خنده می گوید: در نگاه اول ابهتش چشمم را گرفت و حس خوبی داشتم از دیدنش. نمی دانم شاید چیزی شبیه غرور، از او درباره حس و حال این روزهای کشور و نسبت المان وطن با آن می پرسیم. با نقل قولی از پدرش پاسخ می دهد: این المان، ما را یاد کسانی می اندازد که این روزها از کشورمان دفاع می کنند.

انتظار نداشتم چنین اثری با این عظمت اینجا باشد. رستم با آن گرز معروفش، کنار نقشه ایران و پرچم، حس غیرت و ایستادگی را منتقل می کند. به نظرم، جای چنین المان هایی در شهرهای دیگر هم خالی است و بعد از پایان جنگ تحمیلی باید چنین المان هایی را برای سایر شهرها هم بسازند.

نظر او را درباره شعر حک شده پایین المان هم می پرسیم. می گوید: حرف دل همه ماست. اگر جانمان را هم از دست بدیم، حاضر نیستیم حتی یک وجب از خاک میهنمان را به دشمن بدیم؛ این یعنی فرهنگ ایرانی.

است، کوتاه می گوید: من جنگ را دیده ام. می دانم که دفاع از وطن چه معنایی دارد. این رستم که اینجا ایستاده، یادآور همان روزهاست؛ روزهایی که جوانان این مرز و بوم بی ادعا ایستادند و اجازه ندادند یک وجب از خاک میهنمان جدا شود.

را بگذارند. تاریخچه حماسی ما بسیار قوی است؛ اگر از این ظرفیت استفاده کنیم، تحمل مشکلات برای مردم، راحت تر و حس وطن دوستی تقویت می شود. این المان دقیقاً همین کار را کرده است.

او این نکته را هم می گوید که نشانی المان وطن را به بسیاری از زائرانی که این روزها میهمان مشهد هستند، داده ام تا ببینند و از تماشای این کار هنری لذت ببرند.